

15. 1. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Prokazování skutečného majitele právnické osoby

Přijetím novely zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, v platném znění (dále jen „ZVR“), provedenou zákonem č. [368/2016](#) Sb. (dále jen „Novela“), dochází s účinností ke dni 1.1.2018 ke zřízení nové evidence údajů o skutečném majiteli právnických osob a svěřenských fondů (dále jen „Evidence“). Impulsem pro zavedení Evidence bylo přijetí tzv. čtvrté směrnice o AML (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/849, o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, dále jen „Směrnice AML“). Novela se tak především týká zákona č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVTČ“), známého především jako tzv. zákon proti praní špinavých peněz.

Definice skutečného majitele právnické osoby

Definici pojmu skutečného majitele právnické osoby, který musí být právnickou osobou do Evidence zapsán, obsahuje § 4 odst. 4 ZVTČ. Jde tak o osobu:

- (i) která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě disponuje **více než 25 % hlasovacích práv** obchodní korporace nebo má **podíl na základním kapitálu větší než 25 %** (disponováním s hlasovacími právy se přitom rozumí možnost vykonávat hlasovací práva na základě vlastního uvážení bez ohledu na to, zda a na základě jakého právního důvodu jsou vykonávána, popřípadě možnost ovlivňovat výkon hlasovacích práv jinou osobou),
- (ii) která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě **ovládá osobu** uvedenou v předchozím bodě,
- (iii) která má být příjemcem **alespoň 25 % zisku** obchodní korporace, nebo
- (iv) která je **členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby** v tomto orgánu anebo v postavení **obdobném postavení člena statutárního orgánu**, není-li skutečný majitel znám nebo nelze-li jej podle předchozích bodů určit.

Evidence údajů o skutečných majitelích

Evidence bude vedena příslušnými rejstříkovými soudy, přičemž se nebude jednat o veřejný rejstřík; přístup k těmto údajům budou mít zejména soudy, orgány činné v trestním řízení, správci daně apod.

Povinnost zapsat údaje o svém skutečném majiteli do Evidence budou mít právnické osoby, nikoliv samotní skuteční majitelé, a to bez zbytečného odkladu od vzniku povinnosti - tj. bezodkladně po 1.1.2018. Podle čl. II bodu 10 Novely (přechodná ustanovení) musí tuto povinnost splnit právnické

osoby zapsané do obchodního rejstříku do 1.1.2019 a ostatní právnické osoby zapsané do dalších veřejných rejstříků do 1.1.2021.

Zápis údajů do Evidence budou právnické osoby podávat k příslušnému rejstříkovému soudu, který zápis provede. Soudní poplatek za provedení zápisu do Evidence bude podle zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, v platném znění (dále jen „**ZSoP**“) činit 1.000,- Kč. Právnická osoba zapsaná do obchodního rejstříku však bude od soudního poplatku osvobozena, pokud návrh na zápis údajů do Evidence podá do 1 roku od účinnosti Novely, tj. do 31.12.2018 (čl. XIII Novely). Ostatní právnické osoby budou od soudního poplatku osvobozeny i po uplynutí tohoto data (§ 11 odst. 9 písm. a) ZSoP).

Nesplnění zákonné povinnosti zapsat údaje o skutečném majiteli do Evidence může vyústit mj. ve zvýšené riziko kontrol prováděných v souvislosti se ZVTC, eventuálně i v rozpor se zákonem č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen „**ZZVZ**“), podle kterého může při nedoložení údajů o skutečném vlastníkovi dojít dokonce i k vyloučení účastníka (právnické osoby) ze zadávacího řízení.

Údaje zapisované do Evidence

Podle příslušných ustanovení ZVR budou mít od 1.1.2018 povinnost zanést do Evidence údaje o svých skutečných majitelích všechny právnické osoby zapsané ve veřejném rejstříku (vč. obchodního rejstříku, spolkového rejstříku, rejstříku společenství vlastníků jednotek, rejstříku obecně prospěšných společností ad.), a to v **následujícím rozsahu** (§ 118f ZVR): (a) jméno a adresa místa pobytu (popř. také bydliště, liší-li se od adresy místa pobytu), (b) datum narození a rodné číslo (bylo-li přiděleno), (c) státní příslušnost a (d) údaj o (i) podílu na hlasovacích právech, zakládá-li se postavení skutečného majitele na přímé účasti v právnické osobě, (ii) podílu na rozdělovaných prostředcích, zakládá-li se postavení skutečného majitele na tom, že je jejich příjemcem, anebo (iii) jiné skutečnosti, je-li postavení skutečného majitele založeno jinak.

Návrh na zápis údajů bude možno učinit pouze na **formuláři** připraveném Ministerstvem spravedlnosti. V souvislosti s tím bylo nutno novelizovat i vyhlášku č. [323/2013](#) Sb., o náležitostech formulářů na podávání návrhů na zápis, změnu, nebo výmaz údajů do veřejného rejstříku (dále jen „**Vyhláška**“)[1]. Inteligentní formulář, prostřednictvím kterého bude možné zapsat skutečného vlastníka právnické osoby, je nově dostupný na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti: (dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#)).

Podklady k prokázání skutečného majitele

Novela nestanovuje, čím konkrétně se skuteční vlastníci budou prokazovat. Jako vodítko může sloužit § 104 odst. 2 ZZVZ, ve znění účinném do 31.12.2017. To stanovovalo, že dodavatel, který je právnickou osobou, musí předložit zadavateli doklady, z nichž vyplývá postavení skutečných majitelů k dodavateli; těmito doklady jsou zejména: **(i) výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, (ii) seznam akcionářů, (iii) rozhodnutí statutárního orgánu o vyplacení podílu na zisku a (iv) společenská smlouva, zakladatelská listina nebo stanovy.** Pokud je vybraným dodavatelem akciová společnost se sídlem v zahraničí, zadavatel ji vyzve, aby předložila písemné čestné prohlášení o tom, které osoby jsou vlastníky akcií, jejichž souhrnná jmenovitá hodnota přesahuje 10% základního kapitálu účastníka.

Vzhledem k tomu, že se jedná o demonstrativní výčet a samotný ZVR ani Vyhláška neobsahují jiný seznam dokumentů, bude možné prokazovat skutečného majitele právnické osoby i jinými dokumenty. V praxi bude záležet na rejstříkovém soudu, co uzná jako dokument prokazující skutečného vlastníka. Pokud by rejstříkový soud vyhodnotil podklady k prokázání skutečného

vlastníka jako nedostatečné, přísluší mu právo vyzvat právnickou osobu, aby vytčené nedostatky odstranila. **Podle našeho názoru by jako podklad pro prokázání skutečného vlastníka mohla sloužit např. také:** rozhodnutí valné hromady o schválení účetní závěrky a o naložení s hospodářským výsledkem, zpráva o vztazích, rozhodnutí o odvolání či jmenování členů statutárního nebo kontrolního orgánu či jiná zásadní rozhodnutí valné hromady společnosti.

Metodika Ministerstva spravedlnosti ČR k evidenci skutečných majitelů (dále jen „**Metodika**“)[2] pak člení doklady, které bude třeba dokládat soudu, na listiny dokládající:

- (i) **totožnost** skutečných majitelů, jejichž totožnost nelze ověřit z tuzemského registru obyvatel - v takovém případě bude podle Metodiky třeba doložit výpis z registru obyvatel nebo odpovídající doklad státu, jehož je skutečný majitel občanem;
- (ii) **postavení fyzické osoby jako skutečného majitele**; zde pak Metodika zmiňuje příkladmo zakladatelské právní jednání, seznam akcionářů, dohodu akcionářů, prohlášení skutečného majitele či prohlášení dané právnické osoby. Metodika rovněž zmiňuje, že by mělo postačit odkázat na listiny založené ve sbírce listin.

Závěr

Nová legislativa účinná od 1.1.2018 požaduje, aby každá právnická osoba zapsala do veřejného rejstříku údaje o skutečném majiteli právnických osob a svěřenských fondů. Požadované údaje mají být předloženy rejstříkovým soudům na typizovaném formuláři. Lze se domnívat, že podklady prokazující postavení skutečných majitelů budou např. výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, společenská smlouva, zakladatelská listina nebo stanovy, seznam akcionářů, rozhodnutí valné hromady o schválení účetní závěrky a o naložení s hospodářským výsledkem, rozhodnutí statutárního orgánu o vyplacení podílu na zisku, rozhodnutí valné hromady o odvolání či jmenování členů statutárního nebo kontrolního orgánu či jiná zásadní rozhodnutí valné hromady společnosti nebo písemné čestné prohlášení o vlastnické struktuře.

Mgr. Adam Novák,
advokátní koncipient

František Tikal

[Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Na Příkopě 988/31
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 810 090

e-mail: i.rada@radapartner.cz

[1] Důvodová zpráva k vyhlášce č. [323/2013](#) Sb. – dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Metodika Ministerstva spravedlnosti ČR k evidenci skutečných majitelů právnických osob – dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](#)

Další články:

- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny – překvapení vlastníka?](#)
- [Rodič u dítěte v nemocnici: právo na přítomnost neznamena bez dalšího právo na přespání na jip/jirp](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýrů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)
- [Metropolitní plán schválen. Je Váš projekt v bezpečí?](#)
- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Bezpečnostní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulační požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)